

Jaarverslag 2020

Het jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten die in 2020 door de Vereniging en haar leden zijn georganiseerd.

Ledenvergaderingen

Twee maal per jaar organiseert de vereniging een Algemene Vergadering (AV) voor leden.

Die ledenvergaderingen konden in 2020 helaas niet fysiek plaatsvinden vanwege de covid-19-maatregelen. De geplande AV's, op 26 maart en 26 november zijn conform art. 15 van de Statuten en de Wet van 22 april 2020 houdende tijdelijke voorzieningen in verband met de uitbraak van Covid-19 (artikel 6) schriftelijk gehouden.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2020 regelmatig bijeen (vijftien keer, met maximaal vijf personen). Dit aantal is hoger dan voorzien in verband met de gevolgen van de coronacrisis.

Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling in 2020 was als volgt: Ruud Siekerman (vice-penningmeester en algemeen bestuurslid), Lenny van Erp (secretaris) en Willem Stam (bestuurslid en ledenadministratie) waren niet herkiesbaar of zijn in het voorjaar teruggetreden als bestuurslid. Ze blijven als actieve vrijwilliger de vereniging ondersteunen. Joke Alink, (vice-voorzitter en notulant bestuursvergaderingen) en Wim Welling (penningmeester) waren zittende bestuursleden. Maarten Koning (algemeen bestuurslid) was niet herkiesbaar. Paul Hiel, Mars Out en Willy Brinkman draaiden als aspirant-bestuursleden vanaf eind 2019 mee in het bestuur en werden m.i.v. 26 maart benoemd als bestuurslid: Paul als voorzitter, Willy als secretaris, Mars als contactpersoon bestuur-werkgroepen. Paul Hiel zag in de september af van het bestuurslidmaatschap, maar blijft in ieder geval actief in de werkgroep Archeologie.

Kascontrolecommissie

Gert Post en Piet de Nooij hebben zitting in de kascommissie en zijn herbenoemd in 2018. Zij hebben voor de AV van 26 maart 2020 de financiële administratie (de jaarrekening, resultaatrekening en balans van 2019) gecontroleerd en de ledenvergadering aanbevolen om de penningmeester te dechargeren voor het gevoerde financiële beleid over het boekjaar 2019.

Uitgaven

Speuren en Ontdekken verscheen in 2020 driemaal (april, nr. 125 “Verzet Vervolging Vrijheid 1940 – 1945”, augustus nr. 126 en december nr. 127). De redactie bestond uit Anneke Boomars, Willem van der Velden, Ton van Noorden, Frans Zwerver en eindredacteur Ruud Siekerman. De correctie was in handen van Ria de Swart. De layout werd uitgevoerd door Phyllis Baak en Danielle de Graaff.

Bijzondere aandacht verdient de speciale editie over Verzet Vervolging Vrijheid 1940 – 1945. Vanwege de strenge corona-maatregelen in het voorjaar kon S&O niet meteen bezorgd worden en is bij uitzondering S&O nr. 125 tijdelijk integraal op de website geplaatst. Het is jammer dat deze extra dikke uitgave niet kon worden verkocht bij evenementen.

De mede door de corona-maatregelen ontstane problemen bij de bezorging aan het eind van het jaar zorgden voor een teleurstelling: het decembernummer S&O nr. 127, waaraan zo hard

gewerkt was door de redactie, kon pas in januari bezorgd worden. Om de leden toch vast te kunnen laten genieten van de inhoud, hebben de leden met een e-mailadres de digitale versie van het tijdschrift toegezonden gekregen.

De meeste leden van de redactie doen dit werk al vele jaren en zijn boven de zeventig jaar. Nieuwe redacteurs en auteurs zijn welkom. Neem gerust contact op met de redactie.

Jubileum en Kwartet

Het hoogtepunt van het 10-jarig jubileum van onze Vereniging had op 17 mei jl. plaats moeten vinden. Helaas is deze Dag van de Geschiedenis niet doorgegaan vanwege corona-perikelen.

Op 9 februari is het lustrumjaar nog wel ingeluid met een bijeenkomst van (oud-) bestuursleden en ereleden, de wethouder van cultuur en enkele andere genodigden. Deze bijeenkomst werd opgeluisterd door Izhar Elias, een klassieke gitarist. En bij binnenkomst van de bezoekers speelden leerlingen van het muziekcollectief.

Het bestuur heeft besloten de leden toch een blijvende herinnering aan het jubileumjaar te geven, namelijk een kwartetspel. Dit kwartetspel is ontwikkeld door Mars Out en Alex. Piet de Boer heeft de foto's gemaakt. Het kwartet telt 52 kaarten met 13 rubrieken en is aan de leden aangeboden.

Alle 52 kwartetkaarten

Kwartetdoosje

Wenskaarten

Er zijn in verband met de corona-crisis geen nieuwe wenskaarten uitgebracht. Wel zijn de wenskaarten van voorgaande jaren nog beschikbaar en onder de aandacht van de leden

gebracht, onder andere in Speuren en Ontdekken (augustus en december 2020) en in het Verenigingsnieuws 37.

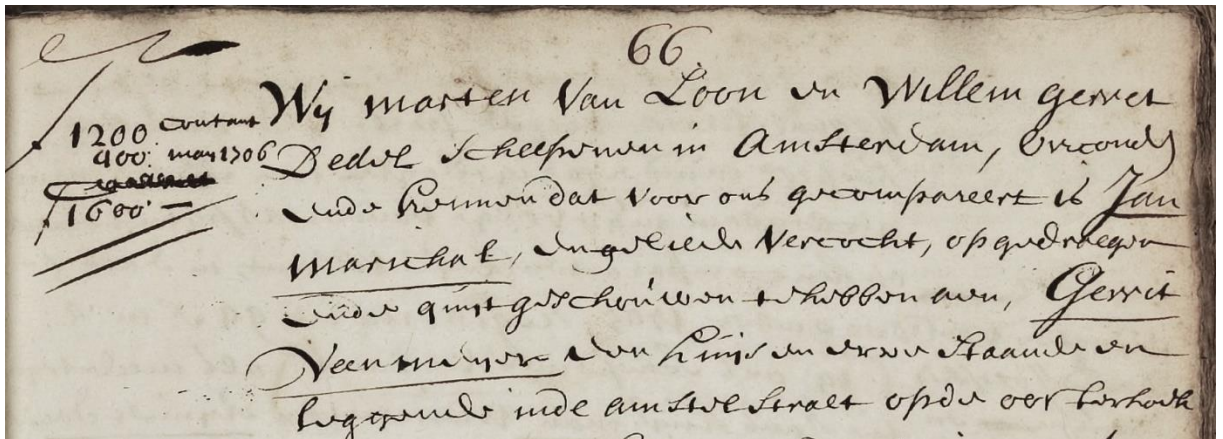
Werkgroepen

Transcriptiegroep Oudnederlands schrift

Het onderwerp transcriptie van Oudnederlands schrift is al zo oud als de Historische Werkgroep/Vereniging Wolfgerus van Aemstel. Sinds 1984 is er een wisselende groep van belangstellende leden die zich via het lezen van originele teksten verdiepen in de geschiedenis van Amstelland. Dat is niet alleen nuttig, maar ook leuk en gezellig. Kennis van oud-schrift is trouwens voor iedereen met belangstelling voor geschiedenis waardevol en niet alleen voor genealogen en andere onderzoekers.

In het jaar 2020 kon helaas vanwege het corona-virus slechts één bijeenkomst doorgaan. Wel is er af en toe overleg geweest tussen de leden als er interessante teksten op ons pad kwamen. Historica Aline Vermeulen begeleidt de Transcriptiegroep.

Deelnemers: Jacoba Bentinck, Heleen Henderikx, Willem Stam, Frans Zwerver en Alex de Boer.

Eén van de teksten besproken in de werkgroep (tekst uit 1706).

Historische Onderzoeksgroep

De Onderzoeksgroep bestond in 2020 uit een kern van 8 personen. In het voorjaar is twee maal vergaderd in de consistoriekamer van de Amstelkerk. Tussen de eerste en de tweede 'corona lock down' periode is in de zomer nog drie maal vergaderd in het Dienstencentrum.

Een aantal leden van de groep heeft met de redactie van S&O gezorgd voor een uitgebreid april-nummer ter gelegenheid van 75 jaar herdenking en bevrijding van WO2.

Een aparte werkgroep is bezig geweest met de voorbereiding van een themanummer van S&O over 'Het verdwenen Duivendrecht tussen Urbanus en Bijlmer' dat gepland staat voor april 2021.

Daarnaast continueert de werkgroep het onderzoek naar en het vastleggen van historische gegevens van Ouder-Amstel en omgeving. De langdurige 'corona'-sluiting van onder meer het Stadsarchief Amsterdam en het Museum heeft het historisch onderzoek gehinderd, waardoor een aantal onderwerpen nog niet kan worden afgerond. Gelukkig konden de meeste van de 41 verzoeken om informatie, ontvangen via de website, wel worden beantwoord.

De aanvragen voor digitalisering van het Oud Archief van Ouder-Amstel zijn in 2020 geïntensiveerd door medewerking van meerdere personen uit de groep.

Er zijn plannen om de belangstelling bij de inwoners voor historisch onderzoek te vergroten. Het voornemen is dit in 2021 uit te werken. Hopelijk kan dit ook leiden tot een uitbreiding/verjonging van de Onderzoeksgroep. De voorbereiding voor de viering begin 2021 van het 10-jarig bestaan van de Onderzoeksgroep is uitgesteld tot later in 2021.

Evenementencommissie/excursies

De Evenementencommissie organiseerde in 2020 geen excursies, maar heeft wel de jubileumbijeenkomst op 9 februari en de uitreiking van de zilveren erepenning op 8 september gefaciliteerd. Ook nu is het uit veiligheidsoverwegingen niet mogelijk de voorjaarsexcursie in mei plaats te laten vinden. Wellicht kan het in september weer.

Wethouder Marianne van der Weele

Ria de Swart over 10 jaar Historische Vereniging

Werkgroep Archeologie

Ondanks de beperkingen vanwege corona kon de werkgroep zich ook in 2020 concentreren op het zichtbaar maken van de 1000-jarige geschiedenis van Ouderkerk. Dit heeft onder andere geresulteerd in het laten doen van geofysisch onderzoek op de Kerkheuvel en het laten maken van een film van dit onderzoek. De relatie met het Centrumplan van de gemeente was ook in 2020 actueel omdat de aandachtsgebieden van de werkgroep archeologie zich ook rondom 't Kampje bevinden.

- Geschiedenis Kerkheuvel

De werkgroep blijft zich inspannen om de contouren van de middeleeuwse voorganger van de huidige Amstelkerk blijvend zichtbaar te maken. Om die contouren op de juiste plaats te kunnen markeren heeft de werkgroep geofysisch onderzoek laten doen. In de laatste uitgave van Speuren & Ontdekken (dec./januari) is daar uitgebreid verslag van gedaan.

De film [Terug naar Amestelle](#) is te bekijken via de [website](#) :

<https://www.historischamstelland.nl/ontdekken/wolfgerus-van-aemstel>.

Of rechtstreeks via YouTube : <https://www.youtube.com/watch?v=QrXmj7IIMGY>

Op 23 februari 2020, nog net voor de uitbraak van Covid-19, hebben Mars Out en Paul Hiel op verzoek van de Amstelkerk een zeer drukbezochte lezing gegeven in de Amstelstroom over de geschiedenis van de kerkheuvel en de drie voorgangers van de huidige kerk.

- Bodemvondsten

In 1952 en 1961 hebben bij de Amstelkerk opgravingen plaatsgevonden. De destijds gedane archeologische vondsten zijn daarna echter uit het oog verdwenen. De uitdaging om deze - in 1961 beschreven - vondsten terug te vinden was 7 jaar geleden een voorname aanleiding voor de oprichting van de werkgroep. Pas dit jaar - 2020 - bij het herlezen van de opgravingsverslagen uit 1961 kwam de werkgroep de vondsten alsnog op het spoor. Tot onze grote verrassing bleken de vondsten zich al bijna 60 (!) jaar - nagenoeg compleet - onder onze eigen neus te bevinden; op de zolder van de consistorie kamer in de Amstel kerk hier in Ouderkerk.

De vondsten behoren formeel aan de provincie Noord-Holland toe. Er vindt overleg met de kerk en de provincie plaats over de toekomst van de vondsten.

- Publiciteit

Zowel het onderzoek zelf als ook het uitbrengen van een film over het onderzoek heeft tot de nodige publiciteit geleid. Zo waren de burgemeester van Ouder-Amstel, mevrouw Langenacker, en wethouder Korrel aanwezig bij het onderzoek op 9 juli jl. Mevrouw Langenacker figureerde zelfs op een zeer positieve manier in de film, evenals Jo Blom en Henk van Keulen van het Museum Amstelland.

De film leidde tot vele positieve reacties, waaronder van B&W. Tevens leidde het tot een uitnodiging bij te dragen aan een gesprek over de herinrichting van het Kampje.

Er is door de werkgroep met betrekking tot het geofysisch onderzoek veel aandacht besteed aan het genereren van publiciteit. Niet alleen heeft dat tot een film geleid, maar ook zijn diverse artikelen gepubliceerd in Speuren & Ontdekken, het Weekblad voor Ouder-Amstel, de Nieuwsbrief van de AWN, afd. Amsterdam, de landelijke AWN, etc.

Ook de beleidsadviseur archeologie van de provincie Noord-Holland toonde zich zeer geïnteresseerd in het onderzoek. Er werd ook subsidie verleend als bijdrage aan het produceren van de film. Verder is met name na het terugvinden en overdragen van de archeologische vondsten aan de provincie de weg vrij om verder onderzoek in Ouderkerk te ondersteunen. Als gezegd vindt er nog overleg plaats tussen het bestuur van de Amstelkerk en de provincie.

Op verzoek van de werkgroep heeft de Universiteit van Amsterdam een aanvraag ingediend voor nader onderzoek met een drone. Die toestemming, moeilijk vanwege de nabijheid van Schiphol, is uiteindelijk verkregen.

- Externe contacten

De reeds bestaande contacten met de gemeente zijn voortgezet, hetgeen zich onder andere uit in het actief participeren in de ontwikkeling van het Centrumplan. Leden van de werkgroep leveren inhoudelijk een actief aandeel aan het Centrumplan. Twee leden fungeren ook als klankbordgroep bij de opstelling en uitwerking van de Omgevingswetgeving Ouder-Amstel.

- Lezingen

Helaas is vanwege corona de geplande lezing door Jerry Gawronski, stadsarcheoloog van Amsterdam, niet doorgegaan.

Stuurgroep Website

De website van de Vereniging is ondergebracht in de overkoepelende website www.historischamstelland.nl. Eén van de bestuursleden van de Vereniging neemt deel aan de stuurgroep van de overkoepelende website. De stuurgroep is in 2020 maar drie keer bij elkaar gekomen. Belangrijkste onderwerpen waren en zijn het functioneren en de noodzakelijke aanpassingen en modernisering van de website.

Dit geldt ook voor de eigen ‘tegel’/ [website van Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel](http://www.historischamstelland.nl/ontdekken/wolfgerus-van-aemstel) : <https://www.historischamstelland.nl/ontdekken/wolfgerus-van-aemstel> .

Werkgroep Monumentenkaart

De Monumentenkaart biedt cultuur-historische informatie over vrijwel al het lokale erfgoed en alle bezienswaardigheden in Amstelland, d.w.z. voornamelijk in Duivendrecht, Ouderkerk aan de Amstel, Waver en directe omgeving. De veel bekeken monumentenwebsite is onderdeel van de website Historisch Amstelland. De website is in 2011 opgezet door de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel met steun van de Stichting Oud-Duivendrecht. Een tiental leden uit Amstelveen, Duivendrecht en Ouderkerk werkten hier actief aan mee. Zie <https://www.historischamstelland.nl/ontdekken/monumenten-ouder-amstel>.

De website bevat een schat aan informatie over het cultureel erfgoed in Amstelland: rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, kerken, boerderijen, dorpsgezichten, enz. De website biedt ook andere interessante, cultuur-historische informatie over andere onderwerpen

zoals kunstwerken en landschappen. Verder besteedt de site ook aandacht aan monumenten die verdwenen zijn. In totaal zijn nu meer dan 150 monumenten beschreven en afgebeeld, met veel historische en eigentijdse foto's.

In 2020 zijn de fotopagina's flink aangepast en uitgebreid. De website is voorts het hele jaar actief onderhouden, verbeterd en aangevuld door Piet de Boer en Alex de Boer. Dat geldt voor zowel de foto's als de teksten. Regelmatig dient zich nieuwe informatie over monumenten aan of komen nieuwe foto's beschikbaar. De Monumentenkaart blijft daardoor een levendige website.

De Monumentenkaart is gerealiseerd met steun van de Gemeente Ouder-Amstel, Stichting Aemstellant, Stichting Historische Wandeling en Bakkerij Out.

Werkgroep Databank Middeleeuwen Amstelland

De website is een meerjarig project en draagt bij aan de bestudering van de middeleeuwse geschiedenis van Amstelland. Het streven is om alle originele bronnen te inventariseren en op de website te publiceren. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de historische werkgroepen en verenigingen in Abcoude, Amstelveen en Ouder-Amstel komt regelmatig bijeen om de voortgang te bespreken en bijdragen te leveren.

De Vereniging in het nieuws

De Vereniging heeft diverse keren in lokale media gestaan, onder andere ter gelegenheid van het jubileum (9 februari 2020), de uitreiking van de Zilveren Penning (8 september 2020), de speciale bevrijdingseditie (Speuren en Ontdekken nr. 126, april 2020), het grondradaronderzoek van de werkgroep Archeologie en de uitgave van het kwartet Ouder-Amstel.

Ledenwerving

Er hebben geen ledenwerfacties plaatsgevonden vanwege de corona-crisis.

Contacten/vertegenwoordigingen

Zusterverenigingen

De jaarlijkse bijeenkomst met de zusterverenigingen heeft niet plaatsgevonden. De Vereniging Wolfgerus zou dat organiseren. Als de situatie het toelaat, zal de Vereniging deze bijeenkomst in september 2021 organiseren.

Museum Amstelland

De besturen van het Museum Amstelland en de Vereniging hebben dit jaar regelmatig telefonisch en e-mail contact gehad en er zijn twee bijeenkomsten geweest (een fysieke bijeenkomst en een Teamsvergadering).

Centrumplan

Joke Alink zit namens het bestuur van de Vereniging in dit overlegorgaan.

Cultuurplatform

Het Cultuurplatform adviseert de gemeente gevraagd en ongevraagd in culturele aangelegenheden. In het platform zijn diverse culturele organisaties en verenigingen vertegenwoordigd. Alex de Boer vertegenwoordigt de Vereniging. Het platform heeft o.a. een *Werkgroep Cultureel Erfgoed*. Het streven van de werkgroep is behoud, herstel en herbesteding van cultureel erfgoed in Ouder-Amstel te bevorderen en het samenstellen van een lijst van gemeentelijke monumenten. De werkgroep bestaat uit personen uit Duivendrecht en Ouderkerk. De Vereniging neemt met vier leden actief deel aan de werkgroep: Rob Ammerlaan, Alex de Boer, Eric Jonker en Ida Praagman. Joke Alink participeert in de Werkgroep Cultureel Erfgoed namens de werkgroep Archeologie.

Stichting Erfgoed Amstelland

De stichting is eigenaar van en beheert enkele voor Ouder-Amstel belangrijk geachte voorwerpen en collecties van kunst. Rob Ammerlaan is in 2020 teruggetreden als bestuurslid namens Wolfgerus. Dick Veltman is huidig bestuurslid namens de Vereniging.

Gemeentelijke erepenning

Een van de hoogtepunten van het jaar was de uitreiking van de gemeentelijke erepenning, van de gemeente Ouder-Amstel aan de oud-bestuursleden/voorzitters Ruud Siekerman en Alex de Boer op 8 september 2020 door burgemeester Langenaker. Zij ontvingen de penning voor hun veelomvattende en langdurige werkzaamheden voor de Vereniging.

Burgemeester Langenaker, Ruud Siekerman, Alex de Boer

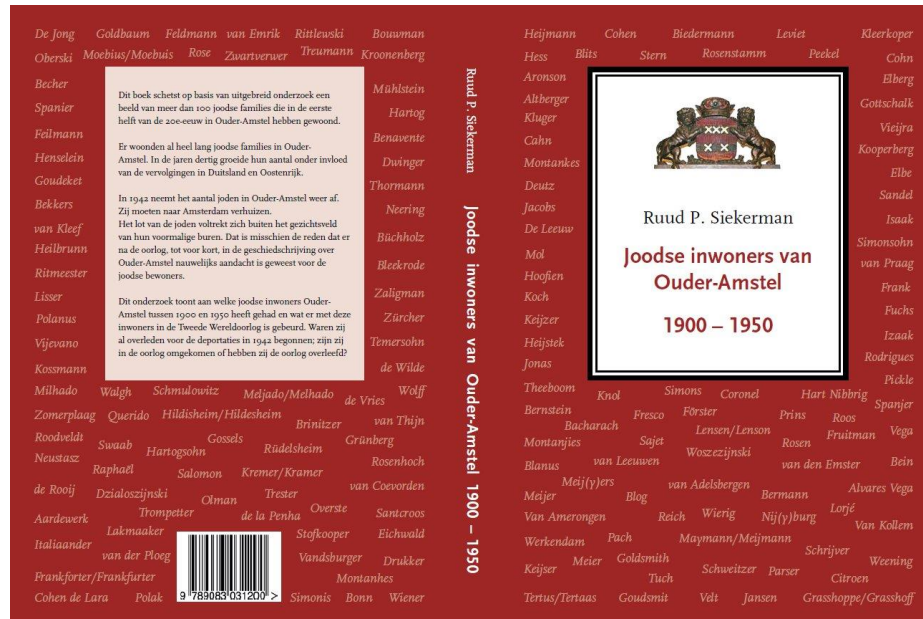

Alex de Boer en Ruud Siekerman

Joodse inwoners van Ouder-Amstel in de jaren 1900-1950

Deze uitgave van Ruud Siekerman, verschenen in november 2019, is in 2020 genomineerd voor de Holocaust Literatuurprijs. Deze prijs, onder voorzitterschap van A. Grunberg, is in 2019 door het NRC-Handelsblad in het leven geroepen voor de beste publicatie op het gebied van de Holocaust. De uitslag wordt in het voorjaar van 2021 verwacht.

Ruud P. Siekerman, Joodse inwoners van Ouder-Amstel 1900-1950, Ouder-Amstel, 2019